

О.М. Муравйова, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

Т.А. Кравцова, викл. (*ХДУХТ, Харків*)

НЕДОЛІКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВІРТУАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Наслідком процесу інформатизації суспільства та освіти є поява дистанційного навчання як найбільш перспективної, гуманістичної, інтегральної форми, орієнтованої на індивідуалізацію навчання.

Ст. 42 Закону України «Про вищу освіту» (з наступними змінами) від 17.01.2002 р. : «Навчання у вищих навчальних закладах здійснюється за такими формами: денна (очна), вечірня, заочна, дистанційна, екстернатна. Форми навчання можуть бути поєднані».

Забезпечуючи свободу вибору місця, часу та темпу навчання за допомогою сучасних інформаційно-комунікативних технологій, дистанційне навчання надає можливість отримати повноцінну освіту та диплом державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень особам, які не можуть поєднувати навчання за традиційними формами з роботою або проживають у глибинці. Особливу роль дистанційне навчання відіграє для надання освіти особам із обмеженими можливостями, військовослужбовцям термінової служби тощо. Віртуальне навчальне середовище також забезпечує доступ до освіти не лише верствам населення з особливими потребами, а й молодим матерям, які не можуть здобути класичну освіту з певних причин. Навчання іноземної мови носить тут індивідуальний характер. Миттєвий зворотний зв'язок сприяє швидкому прогресу, адже корекція здійснюється одразу, часто доступні коментарі, повторне проходження, графічне представлення.

Необхідні умови для дистанційного навчання:

По-перше, доступ до комп'ютера.

По-друге, вихід до мережі Інтернет. Якщо такої можливості немає, можлива кейсова форма: коли учневі видається так званий «кейс», що містить усі необхідні навчальні матеріали і посібники.

По-третє, бажання навчатися і вміння працювати самостійно. Це дуже важливо, тому що саме від цих двох рис залежить ефективність усього навчального процесу.

Серед недоліків варто виділити психологічну і «комп'ютерну» невідповідність викладачів. Це пов'язано з традиційною методикою навчання, яка передбачає не віртуальне, а вербальне спілкування між студентом і викладачем.

Дуже значним недоліком є і відсутність «живого» спілкування між всіма учасниками навчально-виховного процесу. Потрібно пам'ятати, що «життя в Інтернеті» може привести до так званої емоційної залежності. Крім того, під час дистанційного навчання зникає змога взагалі викладати деякі предмети (фізичне виховання, деякі розділи трудового навчання тощо).

Інша проблема – значні грошові витрати для навчального закладу, адже потрібно оновлювати матеріальну базу, комп'ютерну техніку, виділяти приміщення, забезпечувати доступ до Інтернет викладачів та ін. Крім того, додатковими вимогами до студентів, які вступають на дистанційну форму навчання, є наявність персональної комп'ютерної техніки, доступу до мережі Internet із достатньою пропускною спроможністю, базові навички користування сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями (Windows, MS Office, електронна пошта, особистий e-mail).

До того ж, в Україні й досі не існує чітких технологічних можливостей аутентифікації студентів. Низку тестів і завдань для самоконтролю вони можуть виконувати дистанційно, але підсумкові іспити їм доведеться складати «очно».

Взагалі для навчання «на відстані» потрібно мати сильну мотивацію й самоорганізацію, бо, як було сказано, дистанційне навчання – це передусім самоосвіта, тобто здатність студента працювати самостійно. Для когось це є перевагою, а для когось, навпаки, – недоліком, – все залежить від людини та її характеру.

Оскільки дистанційне навчання суттєво відрізняється від традиційної форми навчання, то необхідно провести деякі дослідження, розробити методики навчання, але ці завдання ускладнюються певними причинами:

- 1) висока динаміка змін умов навчання і вимог до результату;
- 2) варіативність і швидка змінюваність засобів навчання і навчальних середовищ, що використовуються в дистанційному навчанні;
- 3) високий темп змін та розвитку самого поняття дистанційного навчання;
- 4) тенденції до істотної індивідуалізації в навчанні.

Можна зробити висновки, що хоча дистанційне навчання в повній мірі і не здатне замінити традиційне, але в найближчому майбутньому воно обов'язково стане складовою частиною навчального процесу.